СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 154. Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 3. липня, 1929. VOL. XXXVII. No. 154. Jersey City, N. J., Wednesday, July 3, 1929. THREE CENTS.

КРАВЕЦЬКИЙ СТРАЙК ЗАРЯДЖЕНИЙ

СТРАЙК ПОЧАВСЯ В ВІВТОРОК О 10-ТІЙ ГОДИНІ РАНО.

НЮ ЙОРК, 2. липня. — Юнія жіночих кравців зарядила, що страйк кравців сього промислу в Ню Йорку має починатись о 10-тій годині в вівторок.

Приказ заряджує, щоби робітники в тій годині пішли до 15 галь, де до них будуть промовляти юнійні провідники.

Приказ відноситься до 28,000 робітників, з котрих однак тепер тільки 15,000 працює.

СТИМСОН ПРО МОРСЬКЕ РОЗОРУЖЕННЄ

ВІДНОШЕННЯ СИЛ ФЛЬОТ АНҐЛІЇ Й АМЕРИКИ МАЄ ОПИРАТИСЯ НА „РІВНОСТИ".

ВАШИНҐТОН, 2. липня. — Секретар стейту Стимсон мав нині цікаву розмову з ґазетярами про наближаючуся конференцію над морським розоруженнєм.

Стимсон говорив, що головною справою на сій конференції буде очевидно встановленнє відношення сил між фльотою Америки і фльотою Анґлії. На його думку, се відношеннє має опиратися на „рівности". Сю фразу поясняв він у сей спосіб, що жадний край не має старатися переганятися з другим у будові нових воєнних кораблів, але удержувати таке відношеннє сил, яке є тепер.

БОРОТЬБА ЗА ТАРИФУ ПЕРЕД ПРЕЗИДЕНТОМ.

МИТО НА ЦУКОР ЗДАЄТЬСЯ ВПАДЕ.

ВАШИНҐТОН, 2. липня. — Президент Гувер відбув з провідниками републиканської партії в конґресі довшу конференцію в справі боротьби за тарифу. Провідники дали йому запевненнє, що високі мита будуть знесені згідно з інтересами консументів.

Проєкт на підвищеннє мита на цукор, здається, теж упаде. Дерево знова поставлять на „вільну лісту", хоч богаті підприємства стараються встановити високе мито на будівельний матеріял.

ЛЕТНИЧІ ВИПАДКИ МНОЖАТЬСЯ.

СМЕРТЬ ВИЗНАЧНОГО АВІЯТОРА.

РУЗВЕЛТ ФІЛД, Лонґ Айленд, 2. липня. — Вчора пополудня загинув тут авіятор Вилмер Стулц, котрий уславився був минулого року тим, що перелетів був Атлянтійський океан з панною Амелією Ергарт. Загинув він, виробляючи ріжні трудні виверти літаком. З ним загинуло його двох пасажирів.

ПОЖАР НА КОРАБЛИ.

ПАСАЖИРИ НЕ ЗНАЛИ ПРО НЬОГО.

НЮ ЙОРК, 2. липня. — Коли німецький корабель „Дойчлянд" минув уже кварантину та впливав у нюйорський порт, на ґалерії першої кляси на покладі „Д" запалилася саджа, зібрана в воздушнім комині, ведучім до лодкового покладу. Служба сейчас погасила пожар, а пасажири першої кляси, ждучи на перегляд своїх пашпортів іміґраційними урядниками, про пожар нічого не знали.

ЗНОВА АҐЕНТИ ЗАГОВІРНИКАМИ ПАЧКАРІВ.

ДВА АҐЕНТИ АРЕШТОВАНІ ЗА ВІДПРОВАДЖУВАННЯ ПАЧКАРСЬКОЇ ВАЛКИ.

НЮ ЙОРК, 2. липня. — Федеральні аґенти заарештували двох прогибіційних аґентів, які помагали одному реставраторови в Бруклині та його братови пачкувати горівку. Аґенти, котрих тепер арештовано, відпроваджували все валку автів, наладованих горівкою.

ПЛЯНУЮТЬ ЛІНІЮ КЕРМОВИХ БАЛЬОНІВ ЧЕРЕЗ ТИХИЙ ОКЕАН.

ДВІ КОМПАНІЇ ЗЛУЧИЛИСЯ ДЛЯ СЕЇ ЦІЛИ.

САН ФРАНСИСКО, Каліфорнія, 2. липня. — Між відомою пароходнєю Долар Стімшип Ко. та Ґудір-Зевелин Ко. ведуться тепер переговори щодо уряджения правильної комунікації понад Тихий океан при помочи кермових бальонів.

Перша лінія малаби повстати між Сан Франциско та Гавайськими островами. Відтак лінію продовженоби до азійської суші.

50 ЛЮДИЙ ЗДУШЕНО НА МЕКСИКАНСЬКИХ БОГОСЛУЖЕННЯХ.

ДВОХ З НИХ ТЯЖКО.

МЕКСИКО, 2. липня. — У церкві Пречистої Діви Ґвадалюпе, положеній на краю столиці, відправлено вчора пораз перший від римсько-мексиканської згоди богослуження. На богослуження зявилася така товпа народа, що 50 людий треба було відставити до Червоного Хреста без памяти через стиск у церкві. Двох з них треба було лишити на довше лічення в шпитали.

ПРИПИСУЮТЬ 15 СМЕРТИЙ ҐАЗОВІЙ МАШИНІ ДО РОБЛЕННЯ ЛЕДУ.

ШИКАҐО, 2. липня. — Коронер (судовий лікар) скликав лаву присяжних, зложених з патольоґістів та хемічних експертів, щоби вони придумали якийсь спосіб, як запобігати смертельним затроєнням метиль-хльоридовим ґазом, який виділюється з машин до роблення леду. На думку коронера, 15 людей уже погибло від сього ґазу в Шикаґо.

БАТЬКО ДІСТАВ ТРИ РОКИ ВЯЗНИЦІ ЗА РОБЛЕННЯ СИНА ЖЕБРАКОМ.

НЮ ЙОРК, 2. липня. — Стейтовий суд засудив Давида Бернштайна, 45-літного властителя таксівки, на трилітну вязницю за удержування жебрацького синдикату.

На суді доказано було, що Бернштайн заробляв коло 100 долярів у день, перебираючи здорових людий за калік та висилаючи їх на жебранину. Він заставляв жебрати навіть свого 7-літного сина.

ВІЙНА АМЕРИЦІ.

Товариство закордонної торговлі в Берліні оголосило свій заклик до правительства Німеччини, щоби воно розпочало заходи до утворення спільного европейського фронту проти американських високих тариф на европейські вироби. Европа повинна уневажнити всі свої торговельні договори з Америкою, поки вона не узглядить европейських протестів проти високого мита.

В БАГНІ ШПІОНАЖІ.

Чеський офіцир ґенерального штабу, Фалот, засуджений на 19 років вязниці за шпіонажу на користь Німеччини. Шпигунська афера його була викрита випадково, коли він забув на пражському летничому полі свій куфер підчас відлету до Німеччини.

Будапештенська поліція арештувала ґрупу, яку обвинувачує в шпіонажі на користь Чехословаччини. Між арештованими є один залізничий урядник та вчитель. Є чутка, що чеський уряд припинить залізничу комунікацію з Угорщиною, коли цих арештованих Чехів не звільнять.

В Брюселі (Бельґія) ведеться судове слідство в справі ляйтнанта бельґійської армії, Жореса, якого обвинувачують у передачі Німеччині копій військових секретних документів.

ЗНАЙШЛИ ПРИЧИНУ.

Моторова фабрика, яка переглянула зіпсуті мотори на „Графі Цепеліні", заявила, що причиною зіпсуття моторів було те, що цепелінова фабрика замінила деякі части моторів своїми частями, яких матеріял не надавався до тих моторів.

ЖЕРТВИ КУПАННЯ.

Після обчислень канадійського уряду, в східній части Канади втопилося в суботу й неділю що найменше 15 людей. Одні топилися виходячи необережно на глибоку воду, други топилися, переправляючися на автах через глибокі ріки.

ПЕНСІЯ ДЛЯ СТАРИКІВ В АЛБЕРТІ.

Пенсія для стариків ввійде в життя в Алберті з днем 1. серпня. 18. червня засідання доміціяльного кабінету одобрило албертійський пенсійний закон. Провінції Брітіш Колюмбія, Саскачеван і Манітоба вже другий рік платять пенсії старим людям, що не мають з чого жити, Онтеріо недавно дало до зрозуміння, що також запровадить пенсії сього року.

Д-Р РІЧИНСЬКИЙ У СОБОРІ В КРЕМЯНЦІ.

Хоч постановою Синода д-рови Річинському заборонено входити в православний храм, а вірним — мати з ним „общеніє в богослуженії", проте д-р Річинський, як вірний син православної церкви, буває на богослуженнях і молиться разом з иншими вірними. Так 12. травня він був у соборній церкві в Кремянці, де тоді правив епископ Симон. Хрестився, молився, а коли епископ благословив нарід — вклонявся... Сей факт серед духовних кругів кремянецьких викликав певне заціківлення... Ну, а як же люде, які тут знають Річинського, віднеслись до нього? — питаються вони. Таніяк: таксамо відносяться до Річинського тепер, як і раніще.

АНҐЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ПОВЕРНУВСЯ ДО СВОЄЇ ПАЛАТИ.

Анґлійський король уже настільки видужав, що повернувся до своєї палати в Лондоні. З цієї нагоди ввесь Лондон прикрасився прапорами й місто прибрало урочисто-святочний настрій. Всі цікаві почути першу соціялістичну престольну королівську промову, яку виготовило правительство Партії Праці.

ТОРГІВЛЯ ТРУПАМИ.

У місті Галле (Німеччина) ставав перед судом адміністратор місцевого анатомічного інституту Руффе, обвинувачений у незаконній продажі трупів або поодиноких частин їх тіла з анатомічного інституту. Він відступав їх одному берлінському хірургові, що потрібував трупів для анатомічних препаратів, які постачав для шкіл і наукових інституцій. Руффе засуджений на 9 місяців.

ШКОЛА ДЛЯ БАТЬКІВ.

У Вінніпеґу заснували Анґлійці школу для родичів. Почин до такої школи дали визначніщі Анґлійці міста Вінніпеґу длятого, щоби краще підготовити батьків до виховавчої праці над дітьми.

Така школа не є одинокою, бо подібні старання роблються вже від кількох літ в Америці та на сході Канади. Цікаве те, що заінтересовання більше свідомих людей в такій школі збільшується з кождим днем і з часом може навіть дійти до отворення шкіл подружжа.

ЦІКАВЕ.

Звичаєм у мущин є защіпати одяг з лівої сторони на праву, а жінок навпаки. Причина сього лежить у тім, що в давнині, коли убрання обвивало тіло і звисало, мущини закидали звисаючу часть лівою рукою на праве рамя, щоби тим лишити праву руку свобідною для оружжа, яке колись було потрібне на кождім кроці. Жінка закидала правою рукою часть свого одягу на ліве рамя, бо на лівій руці тримала дитину.

ДВА СЕЛА ЗА МЕЖУ.

Два сумежні польські села в околиці Варшави, Варшавіце і Дзедзінуф, звели цими днями рішаючий бій, щоби полагодити довголітній спір за межу. Є між селами прегарна велика толока, на якій добре пасти худобу і з якої можна збирати траву. Але мешканці обох сіл не в силі погодитись щодо своїх прав і кожне село хотіло би мати толоку на виключну власність. Селяне з Варшавіц узброїлись по традиційному в ціпи, вили, костурі та инше господарське приладдя і повторили сцену з „Пана Тадея" — пішли наступом на Дзєцінуф. Битва була коротка, але завзята; на землі лишилось після перемоги Варшавіц кільканацять ранених. Заки жіноцтво виконало свою ролю шпитальних милосердниць, приїхала поліція і почала слідство. На толоці вже стояли стовпи, повбивані переможцями, по зразку мирових переговорів, коли одна сторона сама визначує другій кордони. Приїде окрема комісія і зробить те, що могла зробити вже давно: розмежує толоку та означить „невтральну смугу".

САМОГУБСТВА НА СЕЛІ.

У Русанівці (Тернопільщина) повісився 22-літній Петро Чорномаз з нужди. У Підманастирі (Підгайці) повісився 49-літній господар Клоцковський наслідком родинних сварок, а в Горохові (Бучач) з тої самої причини застрілився 40-літній Павло Миськів.

ПАРЛЯМЕНТ ЗА ЕСПЕРАНТОМ.

Шведський парлямент призначив 2,900 корон на заснування окремих курсів для поширення есперанта. Є це в першій мірі заслуга бурмістра Стокгольму Карла Ліндгаґена, великого прихильника „невтральної" міжнародньої мови.

ХОЧУТЬ КВОТОВОЇ ІМІҐРАЦІЇ В КАНАДІ.

Іміґраційна комісія вінніпеґської Ремісничої і Робітничої Ради запропонувала приняття квотового закона для іміґрації до Канади і Рада одобрила сю пропозицію 18. червня. Повідомлення про се ухвалено розіслати до всіх Ремісничих і Робітничих Рад у Канаді.

БУНТ ПРОТИ АНҐЛІЇ В КАНАДІЙСЬКІЙ ШКОЛІ.

Кілька днів провадився бунт проти Анґлії в школі Пайк Лейк, Саск., недалеко Саскатуну. Діти кричали: „Проч з Анґлійцями!" і прибили на таблицю американський прапор, видертий з книжки. Школа, в якій іспитів не покінчено, стоїть замкненою, а учителька, анґлійська дівчина, втікла до Саскатуну.

ПОЛКОВНИК КОНОВАЛЕЦЬ У КАНАДІ.

В неділю рано, 16. червня, загостив до Едмонтону бувший полковник Січових Стрільців, Евген Коновалець. В Едмонтоні був гостем Стрілецької Громади. В неділю та понеділок стрінувся з визначнішими українськими громадянами і вечером виїхав через Саскатун до Вінніпеґу.

Звідавши Саскатун і Едмонтон, полк. Евген Коновалець відбув ще пару конференцій з Українцями у Вінніпеґу і в пятницю, 21. червня, вечер, відїхав до Торонто та Дітройт, де має побачитися ще з деякими людьми, поки всяде на корабель і відїде назад до Европи. Полк. Коновалець зробив у Канаді дуже добре враження на всіх, з ким стрічався, і тому можна сподіватися, що його поїздка не буде даремною.

ДЕЛЕҐАТ „РІДНОЇ ШКОЛИ" В КАНАДІ.

Давно заповіданий приїзд делеґата „Рідної Школи" з Галичини, п. Льва Ясінчука, вже здійснився. В четвер, 20. червня, п. Ясінчук явився в Вінніпеґу. Зараз пороблено кроки, щоби скликати збори репрезентантів місцевих товариств для наради над зорґанізованням допомоги для „Рідної Школи". Збори відбулися в неділю, 23. червня, в салі читальні Просвіти.

Сі збори були рівночасно і зборами Товариства Український Червоний Хрест. Збори ухвалили видати з фондів, що остали з розпорядимости Червоного Хреста, $1,500 на „Рідну Школу", $500 на інвалідів у Львові і $500 на допомогу політичним вязням. В пятницю, 28. червня, мають відбутися наради над дальшою акцією допомоги для „Рідної Школи", а у міжчасі п. Ясінчук виїзджає до Саскатуну й Едмонтону. — („Укр. Голос").

ПОЛЯКИ ЗНЕВАЖИЛИ УКРАЇНСЬКІ СТРІЛЕЦЬКІ МОГИЛИ

ПОЛІЦІЯ РОЗКОПАЛА МОГИЛИ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ. СЕЛЯНЕ ВІДМОВЛЯЛИСЯ РОЗКОПУВАТИ МОГИЛИ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ.

ЛЬВІВ (Західна Україна. Спеціяльна кореспонденція до „Свободи"). — На ґорі Лисоні в Потуторах, бережанського повіту, знаходяться дорогі кожному українському серцю стрілецькі могили з часу боїв Українських Січових Стрільців. Рік-річно відбуваються тут торжественні панахиди при здвизі українських селянських мас. Самі могили утримуються дуже старанно і знаходяться під опікою Товариства Охорони Воєнних Могил.

8. червня зявилися в Потуторах два поліціянти в супроводі якогось цивільного панка й не зважаючи на протест начальника громади та населення, примусили людей розкопати могили і тлінні останки українських героїв звалити на вози для перевезення їх на спільний цвинтар. Багато селян, не зважаючи на погрози поліції, відмовилися розкопувати могили та дати свої вози для перевозу костей дорогих кожному Українцеві Стрільців.

Кости в непорядку звалено до одного спільного гробу на цвинтарі, а красно уряджені стрілецькі могили, які були гарно обгороджені та обсаджені квітами, зрівняно з землею. Потуторська українська молодь доглядала ці гроби як національну святість. Товариство Опіки Могил заявило свій протест проти такого варварського руйнування могил.

КИТАЙСЬКА ФЛЬОТА.

АНҐЛІЯ БУДУВАТИМЕ КИТАЙСЬКУ ВІЙСЬКОВУ ФЛЬОТУ. КИТАЙЦІ БУДУТЬ УЧИТИСЯ В АНҐЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ МОРСЬКИХ ШКОЛАХ.

ШАНҐАЙ (Китай), 2. липня. — У Нанкіні підписано спеціяльний договір між китайським та анґлійським правительством у справі розбудови китайської військової фльоти. По цьому договору в Китаю буде працювати спеціяльна анґлійська воєнно-морська комісія, яка буде переводити реорґанізацію старої та розбудову нової китайської фльоти.

Молодих Китайців будуть посилати до Анґлії для підготовки на становище офіцирів китайської фльоти. Всі нові бойові китайські судна будуватиме Анґлія й під її керуванням буде переводитися орґанізація та навчання воєнноморських кадрів і вироблення плянів оборони Китаю на морі.

СОЦІЯЛІСТИЧНІ ЛЬОРДИ.

МЕК ДОНАЛД РОБИТЬ ЗАХОДИ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ В ПАЛАТУ ЛЬОРДІВ НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЯКІ ПІДТРИМУВАТИМУТЬ ПОЛІТИКУ ПАРТІЇ ПРАЦІ.

ЛОНДОН (Анґлія), 2. липня. — Мек Доналд тепер шукає кандидатів до палати льордів, які підтримувалиб там політику його уряду. Таких нових льордів він думає післати до палати принаймкі яких двацять.

Вибрати їх він думає з кол заможніх і добре освічених з тих кандидатів, що вже давно відомі як прихильники соціялістичної програми, яку пропаґує Партія Праці. Цим Мек Доналд сподівається скріпити становище свого уряду в палаті льордів.

ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОГО МИТА.

КРИТИКУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОЄКТ ЗБІЛЬШЕННЯ МИТА НА ЧУЖИНЕЦЬКИЙ КРАМ. КЛИЧУТЬ ДО ОРҐАНІЗАЦІЇ ЕВРОПЕЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО СОЮЗУ ПРОТИ АМЕРИКИ.

ПАРИЖ (Франція), 2. липня. — Тут відбувся бенкет, на якому брали участь представники торговлі та промисловости, преси й французького правительства. На цьому бенкеті в промовах був скритикований американський плян підвищити мито на чужинецькі вироби, що імпортуються в Америку.

Французький міністер торговлі в своїй промові заявив, що коли Америка хоче, щоб Европа виконала свої боргові зобовязання перед нею, то вона не може замикати своїх дверей для европейської торговлі. Міністер праці Люшер закликав дати відповідь Америці на її замір підвищити мито на европейські товари тим, що Европа має утворити Всеевропейський економічно-торговельний Союз, направлений проти Америки.

МАЛО АМЕРИКАНЦІВ.

ПАРИЖ (Франція), 2. липня. — Серед сезонових торговців, властителів готелів та инших підприємств, що роблять свої інтереси на американських туристах, тепер запанував неспокій. Вони кажуть, що цим літом справи їх стоять зле, бо багато Американців поїхало на вакації до Анґлії та до Німеччини. На їх думку причиною цього є високі податки, які на чужинців накладає французьке правительство, а також і те, що багато Американців потерпіло великі страти на біржі.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС.

БЕРЛІН (Німеччина), 2. липня. — Тут почався судовий процес у справі російських еміґрантів Орлова та Павловського. Їх обвинувачують у підробленню цілої низки ріжних важних міжнародніх документів, які вони продавали контр-розвідкам ріжних держав як справжні документи.

Між иншими вони підробили були лист Зіновєва до анґлійських комуністів, який послужив причиною до розриву Анґлії з большевиками. Таксамо вони підробили документи, в яких нібито сенатор Бора та Норіс старалися за певну винагороду о визнання большевиків Америкою і т. д.

Сподіваються, що на процесі відкриється багато цікавих справ з большевицької та антибольшевицької шпіонажі й провокації на міжнароднім полі.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БЕЗПЕЧНО Й РОЗУМНО НА ЧЕТВЕРТОГО ЛИПНЯ!

Як кождого року, так і сього Америка буде обходити свято „Форт оф Джулай" на памятку Декларації Независимости. Як кождого, так і сього року купці поведуть специяльну кампанію за тим, щоби відсвяткувати се свято зі стуком, гуком, димом і смородом при помочи „фаерверків". Як кождого року, так і сього певно найдуться такі, що послухають купців чи свого розуму та підуть у сей спосіб святкувати найбільше американське свято.

Для добра таких людей треба пригадати деякі факти.

З нагоди наближаючогося Свята Независимости видає нюйорський начальник пожарників осторогу, в якій говорить, що маеткові шкоди в Свято Независимости минувшого року виносили в місті Ню Йорку коло 800 тисяч долярів. У році 1927. вони виносили 893,000 долярів. Значить, погляд, що люди навчилися святкувати Свято Независимости розумно й безпечно, неслушний.

„Фаєрверки й фаєркрекерз" небезпечні для маєтку й для життя, — каже комишенер. „У звичайний день ніхто не дозволивби своїй дитині вганяти з бомбою в руці, а чейже богато ще є родичів, які на се дозваляють, бо се буцімто помагає відсвяткувати день американської самостійности. Деяким родичам ще й досі здається, що діти забавляються невинно й нешкідливо. І здається, що ніякий досвід не навчить їх дивитися на справу розумно."

Як такий повчаючий досвід других людий можна навести страшну катастрофу в одній крамниці, торгуючій „фаерверками" в місті С. Луисі, де від вибуху штучних огнів загинуло троє дітий та одна дозріла особа. Як подібні повчаючі досвіди можемо навести нещасні случаї, що трафлялися серед наших людий минувшого року. Минувшого року „Свобода" з нагоди Свята Независимости теж закликала своїх читачів до розумного й безпечного святковання, а все таки такі случаї серед наших людей були. Через те „Свобода" повторяє сей заклик сього року.

Небезпека від нерозумного святкованя ще не минула. Коли наша дитина сама не купить собі огнів, то вона може зайти на небезпечну забаву з огнями до дітий сусіда. Тому родичі й над сим мусять уважати.

Каже Люіс Карис, голова Краевого Товариства Запобіжения Сліпоті: „Сотки дітий, що сліпнуть кождого року в отсей час на якийсь протяг часу або на все, є жертвами нерозумної забави зі штучними огнями".

В ДЕНЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ БОРОТЬБИ ЗА САМОСТІЙНІСТЬ

Свято Независимости, яке Американці святкують урочисто кождого року дня 4. липня, встановлено на памятку дня 4 липня 1776. року, коли представники 13 англійських кольоній в Америці заявилися за повною независимістю сих англійських кольоній від матірного краю, себто Англії.

Отсе відай буде й найважнішою стороною для нас, українських імігрантів, отсе повстанне англійських кольоній проти англійського уряду. Важна се сторона для нас тому, бо серед нас ще й досі не перевелися люди, які так звикли думати про Україну як про кольонію Росії чи Австрії чи Польщі, що на всі способи шукають викрутів, щоби Україна такою кольонією на далі лишилася.

Маємо осьтут перед нами факт відорвання кольоній від політичного звязку з матірним краєм. Побачивши такий цікавий факт, нам захочеться пошукати його причин: Що се такого важного сталося в Америці. що воно заставило англійські кольонії відриватись від матірного краю?

Деяку відповідь на се питанє находимо якраз у Декларації Независимости, котрої память обходимо кождого „форт оф джулая". У сім документі представники англійських кольоній в Америці виразно перечисляють цілий ряд зловжитків, яких допускався уряд Англії супроти своїх кольоній в Америці.

Декларація подає, що король Англії не хотів згодитися на закони, потрібні для кольоній; не допускав до ухвалювання таких законів; не виконував правних уже законів; розпускав законодатні тіла, що слухали голосу народа; робив суддів зависимими від своєї волі; розташовував серед кольоній великі війська; нищив торговлю і так далі.

Свої закиди Декларація Независимости збирає разом так:

„Історія теперішнього короля Великої Британії се історія вічних кривд та нарушень прав, а ціллю сих кривд і нарушень було встановити абсолютне панованнє над державами (в Америці)."

Зі сих слів уже можна бачити, о що ходило в суперечці межи королівським урядом Англії і кольоніями в Америці. В основі суперечки лягло переконання кольоній, що заморський уряд не може бути добрим суддею потреб заморських кольоній. Се переконаннє, можна догадатися, не повстало відразу. Воно наростало поволи. На кожде домаганнє кольоністів усунути якесь надужиття королівських урядників король Англії відповідав відмовою. На відмову кольоністи відповідали опором. На опір король відповідав репресіями. Репресії викликали завзяття. Нарешті король і кольоністи стояли від себе так далеко, що вже ніяка сила людська їх до себе зближити не могла. Наконець дійшло до повного зірвання. Повстали дві независимі держави: кольоністи перестали признавати англійського короля та англійський парлямент своїм урядом.

Є отже в сій історії ще одна цікава сторона для нашого чоловіка. а саме се питаннє значіння монархії для держави. Монархісти часто бачуть аргумент для монархізму в британській державі. Мовляв, британська імперія держиться завдяки монархови. Якби не монарх, то вона розлетіласяби. Тимчасом бачимо з американської історії, що се тільки частинна правда. Правда, деколи монархія помагає держати єдність, але бувають случаї, що вона помагає розбивати, як отсе було якраз з англійською монархією в часи американської революції. Значить, балачки про спеціяльно обєднуючу силу монархії се тільки пусті балачки.

До самостійности довели американські кольонії не самі тільки зловжитки англійського уряду. Колиб серед сих кольоній було переконаннє, що королеви прислугує право правити після своєї волі підчиненим собі законом, то певно кольонії ніколи до самостійности не булиби дійшли. Того рода розуміннє монархістичної влади булоби згори знищило всяку можливість боротися проти королівського надужиття власти. Словом, до надужить короля треба ще було ідеї про народні права, себто про межі королівської влади, щоби сі надужиття збурили народ та підняли його до боротьби проти королівської власти за свою независимість.

В наші часи ідеї про права народа до самоуправи се вже досить звичайна річ, хоч в практиці їх ще часто не виконують навіть ті, які їх признають у засаді. В ті часи, себто в другій половині 18 віку вони були великою рідкістю. Правда, зі старинного ще світу перейшли були до нових людий книжки про народоправління, але се були переважно книжки, доступні тільки дрібній горсточці учених. Ідеї самоуправи народа практиковано ще рідше. Тільки денеде повстав уряд, опертий на народне правління. Бували такі держави в Італії, але не більші як міста. Була українська република козацька, але впала під ударом абсолютних монархій, і память про неї далеко не пішла. Була швайцарська република, хоч більша простором, але вдержуючася проти напору ворогів недоступністю своїх границь.

В Америці, однак, сі думки розцвилися буйно. Серед широких просторів Америки, де ціякий уряд не був сильний, мусіли розвинутися й свобода й любов до свободи. Коли король став її обмежувати, кольоністи вже вміли найти й способи її захороняти й аргументи її боронити на словах. В той спосіб американська революція сталася втіленнем сеї думки, що йде червоною ниточкою через цілу історію людства від найдавніших часів: думки про право народа рішати про свою політику, себто про свою управу.

Добувши своєї самостійности від англійського уряду, американські кольоністи завели 13 держав, які вони обєднали в одну спільну цілість, Злучені держави Америки. Та се була тільки дуже свобідно звязана цілість. Ще треба було богато роботи покласти, поки 13 держав зіллялося в дійсно одну політичну цілість. Така сильна була віра в монархію в ті часи й таке велике недовіря народа до своїх сил, що мало хто в ті часи вірив в здібність Злучених Держав удержати свою самостійність. І Англія ще пару разів пробувала сю самостійність зломати. Але Злучені Держави таки вдержалися, а тим самим доказали, що держави, оперті на самоуправу народа, можуть удержатися. Пізніший розвій Злучених Держав показав, що така держава може бути могуча. Пішла тоді думка про народну самоуправу по широкому світу, запалюючи всюди людий до нових зусиль до боротьби за свою особисту й народну независимість.

Тому американське Свято Независимости можна вважати не тільки святом Америки, але й святом усього людства. Де тільки люди зриваються до боротьби проти гнету влади, там усюди в них живе память і примір боротьби за независимість англійських колоній в Америці проти англійського короля.

ГАЛЯ НЕЗАВИСИМОСТИ.

У Галі Независимости, на Чеснот стріт, у Филаделфії, відбувся так званий континентальний конґрес представників 13 англійських кольоній в Америці, котрий дня 4. липня 1776. прикяв тут Декларацію Независимости, якою сі кольонії перемінилися на независимі стейти. Нині ся Галя Независимости перемінена на музей.

ДЗВІН СВОБОДИ.

Так називається дзвін, що вперше загув на честь підписання Декларації Независимости в день 4. липня 1776. року.

Виллято його в Англії й привезено до Америки в 1752. році. В 1753. році його переллято в Филаделфії, при чому йому додано як напись слова з біблії: „Голоси свободу по всему краю, всім його мешканцям". Розколовся він в 1835. році, коли ним дзвонено в честь судді Маршела, що поклав великі заслуги коло зілляття Злучених Держав в одну нерозривну цілість. Нині він висить у Галі Независимости в Филаделфії. До розбиття дзвонили ним раз у рік, у День Независимости.

НА ТЕМИ ДНЯ.

ХВАЛЯТЬ ГЕТЬМАНЦІВ.

Архичорносотенна московська „еміґрантська" газета „Возрожденіє" в 1468 числі робить аналіз „Бюлетеню Гетьманської Управи". Цьому бюлетеню вона присвячує статтю й висловлює своє задоволення та похвалу „розумній" і державницькій політиці, яку проводить „Гетманскоє Управлєніє".

Особливо газета задоволена „відсутністю ворожнечі до Росії", але найголовнійше тим, що гетьманці „ідеольоґи трудової української монархії стоять за вільний союз трох Русей", або „за триєдиний союз „Русскаво" сходу". Зовсім, як Микита Шаповал зі своєю „Лігою Нового Сходу".

Протиставлючи гетманців націоналістам-Українцям, „Возрожденіє" із захопленням пише, що „ґрупа Скоропадського виступила, як ми бачимо вище, з патріотичними заявами. Вона прямує в боротьбі з большевиками до „возсозданія Отечества" і шукає таких форм нової Росії, при яких уникнутоб її росподілу".

Історія повторюється. Те саме писали в російських газетах теперішні співробітники, які в 1918 році у Київі вибирали „українскава ґетмана". що потім привів Україну до „федерації" з Росією, або ще ліпше: хотів обернути всю Україну в „Малоросійскоє ґенерал-ґубернаторство". Старі друзі знову сходяться й знову розуміють себе добре, у всякому разі ліпше, ніж наші „самостійники"-скоропадчуки.

ВОРУШАТЬСЯ.

З Европи доходять відомости, що вже давненько приспана ґрупа В. Вишиваного почала відживати й заворушилася. Нею зацікавився Рим, бо думає через політичний вплив вишиванівщини поширити римо-католицизм на українських землях. Для цього Рим знову почне відроджувати спеціяльні комітети для пропаґанди римо-католицизму на зразок бувших комітетів „Унія Католіка".

Адютант Вишиваного п. Лярішенко перебував кілька днів у Бадапешті. де він крутився в колах диктатора Горті. Чи не має чого спільного ця акція з проєктом Пілсудського „триєдиної" монархії, що малаб складатися з Польщі, Румунії та Угорщини, звичайно при ґарантії сучасних меж Польщі? Може вже й недалеке майбутне покаже, чи нема в акції Вишиваного, крім католицької інтриги, ще й польської, яка шукає всяких способів, щоби на віки закріпити за собою загарбані нею українські землі.

Покищо вишиванці лише заворушилися на ново й почали нюхати ситуацію. а тому годі сказати, який вітер на українську ниву принесуть їх заходи.

В. Кедровський.

1919 РІК

(9)

Бадьоро й відважно наближалися стрільці до стації Фастів. Зручними заходами й розпорядженнями Ф. Черника вони легко оволоділи стацією, хоч Німці спробували були поставити зі свого боку опір. Але, побачивши перед собою прекрасно вимуштруваних, добре узброєних і здисциплінованих стрільців, під командою старшини, від постаті якого так тхнуло духом бойового запалу та лицарства, вони скоро заявили свій невтралітет. За годину приходу ешалону Ф. Черника на Фастів він уже був паном ситуації не лише на стації, але й у всьому фастівському районі. Гетьманська варта й „хоробре" московське офіцирство, що творили тут гетьманську силу, майже без опору десь зникло, а Німці повязали собі білими перевязками руки, хоч і не перестали ворожо поглядати на нас. Вони знали, що загальне число Січових Стрільців у Білій Церкві не досягало й тисячі душ, а гетьмансько-офіцирська, криклива й блискуча армія, здавалася їм численною й могутньою. Німці сподівалися, що за пару днів нас всіх переріжуть як овечок в різниці, але самі скоро переконалися, що дійсно вони не знали тутешніх обставин, не знали нашого народу. За тиждень вони самі, з гордих і воєвничих, стали незамітною, пригніченою масою, що зі страхом дивилася на все зростаючу силу української національної військової маси.

Стацію захоплено, але це лише початок; треба закріпити її; треба негайно рухатися вперед до Київа, щоби як найближче підійти до нього, захопивши в свої руки як найширшу територію, потрібну не лише для маневрування наших бойових сил, але головне, щоби відразу почати формування нових військових відділів та збільшувати стрілецтво околичними селянами-повстанцями.

У наш бойовий плян входило, як найскорше заперти гетьмансько-добровольські сили в Київі, відрізавши їх відразу від України. Для того Січові Стрільці мали як найближче замкнути Київ з правого берега Дніпра, а Сіра Дивізія та Запорожський Корпус під командою Болбочана з лівого берега. Було пляновано обложити Київ зі всіх сторін, щоби примусити його здатися як найскорше військам Директорії. Крім того, коли був би відтятий Київ від периферій, то лекше підняти повстання по всій Україні, а тоді успішнійше піде боротьба з гітьмансько-московською владою.

Ще не встигли прийти на Фастів ешалони зі штабом, Директорією та иншими стрільцями з Білої Церкви, як одержано відомости, що сильний гетьмансько-московський штаб відразу кинув проти „українцоф" найліпшу свою силу, військовий відділ з офіцирів, що формував ґенерал Святополк-Мірський. Висилаючі ці війська, наші вороги були певні, що вони переважають у два рази своєю скількістю всі сили Січових Стрільців і зліквідують спробу повстання в самім зародку. Але те, що сталося, не лише вони не припускали, але й з нас ніхто не смів думати. За день надзвичайно упертого бою вони були розбиті й знищені одним відділом Черника, що був якраз в десятеро менший від скількости свого ворога.

Той страшний розгром, який зазнав відділ Святополк-Мірського, викликав страшну паніку в Київі серед добровольців, а наші сили та надії вдесятерив. По Київі почали ходити леґенди, що Січові Стрільці якісь надлюдські творіння, що їх навіть і кулі не беруть, що кожен з них узброєний машиновим крісом і трохи не гармату тягне за собою. В атаку йдуть стріляючи одною рукою з кріса, а другою кидають ручні ґранати, а в зубах тримають страшні ножі, як колишні гайдамаки. Таку ідіотичну леґенду міг вигадати лише переляканий, хорий мозок московсько-гетьманських карників, що звикли безборонно катувати селянство. Вони йшли певні в побіду й легковажили. бо не знали й не розуміли сили ідеї святої визвольної боротьби, ідеї боротьби за батьківщину, якою палав кожен стрілець. Вона то й побільшила в стократ стрілецькі сили.

* *

Перший і рішаючий бій Січових Стрільців почався біля стації Мотовилівка. Стрільці мали завдання захопити місто Васильків, яке нам було дуже потрібне зі стратеґічних міркувань, а крім того там був кінний полк, з якого ми могли дістати собі потрібних коней, амуніцію, а то й завербувати кінотчиків. Крім того ми знали, що лише ефект наших перемог зможе зрушити до повстання широкі українські маси, а це нам потрібно було як найскорше.

Я не стану тут описувати того бою, бо не був безпосереднім учасником його. Боюся, щоби не зробити помилки в тих оповіданнях, що мені переказували Стрільці. Гадаю, що це зробить той, хто сам був учасником його, був безпосередньо звязаний з ним. Вся моя увага тоді була звернена на „мобілізацію" повстанської армії. На мені лежало завдання керувати повстанською акцією по Україні та мобілізацією республиканської армії, а також поставлення на Україні місцевої військової влади (командантів). Спочатку до цього я ще мав постачати зброєю, амуніцією та харчами мобілізовану й дієву армії.

Але тут я хочу пригадати те, що для мене є безсумнівним.

Уперто й відважно з обох сторін точився бій. Ми не мали ще можливости підсилити відділу Ф. Черника, а бували моменти, коли здавалося, що він уже загинув. Здавалося, що вже все програно й тих хоробрих лицарів-стрільців знищено до останнього. Лише героїзм кожного з них, а передовсім лицарська відвага та уміння командувати самого Ф. Черника рятували героїв. Вже над вечір, коли здавалося, що нарешті всьому кінець і добровольці будуть святкувати перемогу, помічник Черника, старшина Микола Загаєвич, вийшов зі своїми (здається чотирма) скорострілами й двома десятками стрільців у запілля добровольців та почав їх обстрілювати зі заду. В той сам час Ф. Черник, напрягаючи всі сили своїх стрільців, почав нову атаку добровольців.

В розгарі бою куля влучила М. Загаєвича в лоб і він упав трупом. Стрілецтво стратило найліпшу свою культурну силу. В нім воно загубило свого просвітителя, загубило людину великої й шляхотної душі.

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ

XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза, що відбулася на днях від 13. до 18. мая 1929. включно, в місті Нюарк, Н. Дж.

(9)

ЗВІТ ГОЛ. РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА.

ЗА ЧАС ВІД 1-го СІЧНЯ 1925 Р. ДО 31-го ГРУДНЯ 1928 Р.

Зріст відділів У. Н. Союза за чотири роки: 1925-1928 включно

Число Відділу	Членів в 1925 р.	Членів в 1928 р.
1.	202	197
2.	75	102
3.	49	52
4.	43	51
5.	49	61
6.	13	20
7.	120	121
8.	77	108
9.	77	74
10.	81	93
11.	16	6
12.	53	49
13.	21	24
14.	49	47
15.	28	31
16.	24	29
17.	15	15
18.	63	62
19.	6	6
20.	95	92
21.	27	37
22.	48	54
23.	23	26
24.	78	66
25.	20	26
26.	18	18
27.	32	28
28.	92	107
29.	93	97
30.	31	43
31.	75	88
32.	20	26
33.	58	77
34.	58	71
35.	17	12
36.	46	68
37.	39	60
38.	124	131
39.	48	69
40.	15	22
41.	19	21
42.	69	71
43.	19	32
44.	66	93
45.	102	118
46.	16	24
47.	18	16
48.	34	25
49.	10	11
50.	27	21
51.	30	27
52.	13	25
53.	29	30
54.	8	14
55.	22	27
56.	51	67
57.	52	64
58.	41	69
59.	88	100
60.	11	12
61.	33	31
62.	58	43
63.	170	152
64.	43	45
65.	119	172
66.	64	63
67.	58	76
68.	16	20
69.	63	57
70.	142	152
71.	10	7
72.	38	38
73.	59	59
74.	34	32
75.	44	68
76.	116	150
77.	64	50
78.	82	76
79.	3	2
80.	43	25
81.	58	68
82.	32	33
83.	46	69
84.	12	21
85.	59	69
86.	85	97
87.	60	65
88.	2	3
89.	7	10
90.	98	132
91.	126	140
92.	11	12
93.	23	33
94.	89	109
95.	40	34
96.	106	94
97.	24	50
98.	84	79
99.	86	93
100.	49	47
101.	35	32
102.	118	175
103.	41	34
104.	110	118
105.	73	98
106.	111	116
107.	30	29
108.	53	56
109.	64	48
110.	16	18
111.	16	24
112.	100	137
113.	46	48
114.	38	34
115.	6	11
116.	34	39
117.	44	40
118.	39	36
119.	26	23
120.	67	88
121.	38	55
122.	34	34
123.	37	63
124.	42	56
125.	12	13
126.	40	38
127.	55	60
128.	29	35
129.	14	18
130.	116	129
131.	13	25
132.	69	76
133.	84	94
134.	21	34
135.	79	76
136.	74	75
137.	78	105
138.	28	33
139.	38	49
140.	21	27
141.	10	14
142.	59	66
143.	—	18
144.	34	33
145.	24	27
146.	41	64
147.	156	230
148.	10	10
149.	36	28
150.	18	15
151.	49	62
152.	28	42
153.	7	10
154.	22	23
155.	181	217
156.	39	68
157.	31	23
158.	8	8
159.	36	39
160.	54	62
161.	38	69
162.	30	25
163.	48	71
164.	28	48
165.	61	58
166.	12	6
167.	20	34
168.	93	115
169.	10	26
170.	129	105
171.	27	24
172.	—	19
173.	—	21
174.	26	15
175.	53	68
176.	23	24
177.	46	54
178.	17	18
179.	105	96
180.	6	4
181.	80	81
182.	65	73
183.	60	59
184.	7	7
185.	32	46
186.	38	36
187.	25	27
188.	8	13
189.	11	30
190.	11	9
191.	26	44
192.	31	41
193.	75	85
194.	14	12
195.	23	26
196.	29	26
197.	23	18
198.	31	33
199.	7	6
200.	62	61
201.	29	27
202.	21	26
203.	59	50
204.	—	52
205.	8	12
206.	186	195
207.	29	31
208.	12	18
209.	75	75
210.	29	20
211.	68	78
212.	27	25
213.	155	164
214.	25	30
215.	21	17
216.	35	34
217.	158	213
218.	128	158
219.	24	28
220.	81	75
221.	185	202
222.	22	12
223.	96	97
224.	11	4
225.	18	19
226.	16	12
227.	30	36
228.	30	38
229.	108	126
230.	121	125
231.	30	34
232.	46	38
233.	34	34
234.	83	91
235.	61	79
236.	38	62
237.	96	94
238.	26	43
239.	94	115
240.	10	8
241.	15	46
242.	58	80
243.	59	50
244.	15	17
245.	54	80
246.	24	22
247.	142	154
248.	34	34
249.	22	23
250.	12	10
251.	64	76
252.	29	34
253.	24	50
254.	56	65
255.	39	52
256.	12	19
257.	—	31
258.	13	20
259.	92	103
260.	14	14
261.	18	11
262.	16	28
263.	22	41
264.	10	9
265.	17	22
266.	46	59
267.	22	26
268.	23	30
269.	24	24
270.	93	96
271.	18	29
272.	7	5
273.	39	60
274.	75	81
275.	26	49
276.	204	240
277.	28	41
278.	29	29
279.	14	7
280.	41	56
281.	9	25
282.	76	108
283.	57	63
284.	14	19
285.	20	26
286.	36	41
287.	11	8
288.	114	114
289.	12	26
290.	35	36
291.	12	18
292.	106	152
293.	14	23
294.	28	28
295.	92	114
296.	90	114
297.	8	7
298.	24	30
299.	35	45
300.	149	157
301.	68	65
302.	8	8
303.	29	55
304.	21	23
305.	18	42
306.	11	14
307.	9	20
308.	65	71
309.	19	32
310.	13	25
311.	9	8
312.	12	41
314.	5	7
315.	11	10
316.	167	153
317.	56	61
319.	7	15
318.	60	73
320.	40	54
321.	41	67
322.	8	28
323.	30	35
324.	59	73
325.	15	30
326.	78	86
327.	6	23
328.	6	9
329.	—	10
330.	69	[illegible]
331.	—	[illegible]
332.	46	[illegible]
333.	—	[illegible]
334.	—	[illegible]
335.	—	[illegible]
336.	69	98
337.	—	[illegible]
338.	188	[illegible]
339.	33	[illegible]
340.	—	[illegible]
341.	35	[illegible]
342.	72	[illegible]
343.	—	[illegible]
344.	20	[illegible]
345.	—	[illegible]
346.	—	[illegible]
347.	42	[illegible]
348.	—	[illegible]
349.	—	[illegible]
350.	41	[illegible]
351.	24	[illegible]
352.	—	[illegible]
353.	—	[illegible]
354.	25	[illegible]
355.	34	[illegible]
356.	—	[illegible]
357.	29	[illegible]
358.	—	[illegible]
359.	—	[illegible]
360.	—	28
361.	—	[illegible]
362.	—	20
363.	86	[illegible]
364.	94	[illegible]
365.	64	[illegible]
366.	—	9
367.	99	[illegible]
368.	—	[illegible]
369.	88	[illegible]
370.	112	[illegible]
371.	48	[illegible]
372.	—	[illegible]
373.	—	[illegible]
374.	—	[illegible]
375.	—	16
376.	—	9
377.	—	[illegible]
377.	—	[illegible]
378.	—	[illegible]
379.	38	33
380.	14	[illegible]
381.	11	20
382.	—	[illegible]
383.	—	[illegible]
384.	94	[illegible]
385.	182	124
388.	89	[illegible]
392.	10	8
393.	16	15
396.	43	45
400.	20	27
401.	18	16

В моїм справозданню, як головного рекордового секретаря, наведеними табелями, обчисленнями і порівнаннями я старався виказати якнайточніще поступ, рух і загальний стан організації, що до осіб в ній обезпечених, без повторювання потрібних таких зіставлень проголошуваних в органі кождого місяця, через цілий час мого урядовання які самі собою вимагали немало праці тай забирали цілі сторони нашого органу найдрібнійшим друком.

Справозданнє моє обнимає тільки тую часть діловодства рекордового департаменту, яку після теперішньої системи канцелярійної належше скласти можна, яку то систему вже більше скоротити неможна, та яка зі зростом організації оказуєся невистарчаючою.

Задля того скорочення системи ведення діловодства рекордового так аби її мож обробити якотако а без потрібного канцелярійного персоналу, неможу виказати инших справ діловодства рекордового, які відносяться до ріжних змін, а то: зміни спадкоємців, зміни віку членів, зміни імен, зміни грамот і т. п. Скажу лишень, що на 33 тисяч обезпечених таких справ є доволі богато, їх полагоджуєся згідно з вимогами законів державних і приписів статута формально після відповідно зладжених документів і ті справи становлять найважнійшу часть діловодства рекордового департаменту.

При кінци сего справоздання рекордового мушу зазначити, що хоч з включеннем Молодечого Союза до У. Н. Союза, як молодечий департамент, включилося також і тую робочу силу, яка в Молодечім Союзі була, то однак така одна сила після переведення реформи і подвоєння числа обезпечених дітий є далеко невистарчаючою. Нинішний Молодечий Демпартамент У. Н. Союза має тую саму систему канцелярійну, що департамент старших членів. Нинішний молодечий департамент є майже так великий, як був сам У. Н. Союз на послідній конвенції, якому призналося двох секретарів до оброблення.

До 1920-го року головну канцелярію обробляло двох секретарів, помічник і опікун дітий — разом чотирох людий. Днесь не тую саму, але чотири разів більшу роботу виконує двох секретарів і дві помічні сили, разом **чотирох** людий.

Повисше порівнанне я мусів тут зробити, щоби виказати, в яких обставинах провадиться діловодство гол. канцелярії, що в порівнанню до осягненого результату праці її оцінює осібно й діловодство її рекордового департаменту.

Щодо загального руху членів і зросту організації в членах, то можна сказати, що під тим оглядом організація розвиваєтся нормально. І хоч не робилося надзвичайних і крикливих кампаний за придбанием нових членів, так рекорд показує не велику ріжницю від попередних літ.

Табелі і зіставлення, подані в тім рекордовім звіті, є зладжені для виказання всего чотиролітного руху. оВни виказують також, в якім порядку і системі рекорди гол. канцелярії ведуться. Додані до тих всіх звітів, які я, як гол. рекордовий секретар, подаю в органі кождого місяця, виказують сталє і систематичне діловодство рекордового департаменту, за яке я як рекордовий секретар відвічаю.

Зрозумілим є, що я сам того всего не всилі зробити, та що це робиться на підставі роботи і місячних звітів відділових урядів У. Н. Союза, та при помочі помічних сил гол. канцелярії, для того я не хочу приписувати всего кредиту собі, але радо ділюся таким з всіми моїми співпрацівниками, котрим з сего місця за це дякую.

(Дальше буде)

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! ЧУЙНО!

Всіх Вас КЛИЧЕ СУРМА БОЄВА не до бою, але ДО ДОПОМОГИ визвольній боротьбі РІДНОГО КРАЮ.

СВІДОМІ Й ПАТРІОТИЧНІ ТОВАРИСТВА м. НЮ ЙОРКУ

— уряджують небувалий —

Боєвий Пікнік

В НЕДІЛЮ, 7. ЛИПНЯ (JULY) 1929

В CLINTON PARK, В MASPETH, L. I.

Початок в годині 10-тій рано.

Вступ 50 центів.

Чистий дохід призначений на фонд визвольної боротьби рідних земель з ярма окупантів.

На пікніку буде **промовляти пол. Е. Коновалець** про рев. визвольну боротьбу.

Редактор О. Ревюк розкаже свої враження з рідних земель.

Артист балетмайстер В. Авраменко виступить зі своїми учнями для звеличання пікніку та його цілі.

Буде переведена **роздача пропамятних відзнак** членам Української Армії. Членів Укр. Армії, що подали аплікації на одержання **Пропамятної Відзнаки** через Нюйорський Стрілецький Гурток, проситься прибути о год. 4-ій попол. для одержання відзнаки.

ДОРОГОВКАЗ: Take 14th Street B. M. T. Subway to Grand St., Brooklyn, then take Grand St. Car, get off at Rust St.
154-6 **КОМІТЕТ.**

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Бр. Пресв. Тройці, від. 203, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в четвер, дня 4. липня, в годині 12-ті в полудне, в Укр. Нар. Домі. Перед зборами всі члени Братства під загрозою кари обовязані в годині 9-тій перед полуднем явитись в церкві на богослужения і панахиду, а опісля на збори. На збори ті обовязані прибути всі урядники і члени Братства і вирівнати залеглости членські, бо будуть суспендовані. Контр. комісія зложить звіт з перегляду книжок і майна Братства. Буде много справ до вирішення. На зборах будеться принимати в члени Братства і У. Н. Союза без вступу. — Мих. Шипот, предс.; Волод. Яськевич, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 6-го липня, під ч. 435 Мейн ул., в годині 6.30 вечером. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо буде справозданнє контр. комісії за 6 місяців. Також делегат буде міг здати свій звіт. — В. Матвіяс, предс.; Г. Ничка, кас.; М. Сас, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 206, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг піврічний відбудеться в неділю, 7-го липня, точно в годині 2-гій пополудни. Проситься всіх членів явитись на сім мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член на сім мітінгу заплатить кару після статута. — Мих. Бардачевський, пр.; Кароль Сулима, кас.; еПтро Гук, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Повідомляється членів Бр. св. О. Николая, від. 183, що піврічний мітінг відбудеться дня 10. липня, то є в середу, в годині 6.30 вечером. Проситься всіх членів явитися на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження, як також контрольна комісія здасть справозданнє за 6 місяців. Кождий член має вирівнати свої належитости до каси, бо члени, котрі довгують ьпо 2 місяці, а не будуть на піврічнім мітінгу, будуть суспендовані. Також напоминається тих членів, котрі не зложили ще по 2 доляри за 2 похорони і тих, котрі не заплатили ще за календар У. Н. С. 30 ц. — Іван Демкович, предс.; Ник. Подлецький, кас.; П. Бабяк, секр.

Питається чоловік своєї жінки про її минуле:

— Скажи мені правду, чи поцілував тебе хто, поки ти вийшла за мене замуж?

— Коли я одного разу була на ріці в човні з одним мущиною, — каже жінка, — то човен почав нараз дуже колихатися і він сказав мені: „Тепер, Марійко, ти мусиш мене поцілувати, инакше ми обоє втопимося".

— Ну, і як, чи ти його поцілувала? — перехопив нетерпеливо чоловік.

— Адже бачиш, що я не втопилася, — сказала жінка.

—o—

— Чи тебе не мучить совість про те, що ти мені винен 1,000 долярів?

— Ні, ні, будь спокійний! Мені се навіть на думку не приходить!

—o—

Між приятелями.

— Мій батько відтепер мусить удержувати дві жінки.

— Як се? То він на старість допустився двоженства?

— Ні, лише я оженився.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НАСЛІДОК.

На відчиті гігієну
Лікар викладає,
Що людям від капелюхів
Волос випадає.
Один слухач на знак згоди
Тупає ногами
И кричить: „Так, від капелюхів,
Я годжуся з вами!
Бо коли лиш моїй жінці
Купить довелося,
То мені все випадало
Пів клаптя волосся".

Мих. Кумка.

ПОЗІР! БОВНД БРУК, Н. ДЖ.!

ПЕРШИЙ СЕГОРІЧНИЙ

ПІКНІК

— устроює —

БРАТСТВО СВ. О. НИКОЛАЯ
відділ 344 Укр. Народ. Союза
В CHIMNEY ROCK PARK, BOUND BROOK, N. J.

Початок в год. 2-ій пополудни аж до пізної ночі.

Вступ 35 центів.

На тім пікніку буде богато цікавих новостий. Просимо місцевих і позамісцевих Гостий прибути на сей Великий Пікнік, а певно не пожалуєте!

Дороговказ: Автами проситься їхати Union Ave. до корнер Vosslere Ave., там будуть висіти американські і українські прапорці і буде напись. Такий самий дороговказ буде на Five Points Road. Проситься на сей дороговказ уважати, а певно не заблудите.

За добру і чесну обслугу ручить
154 Комітет.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ Пазі з дому Максимович зі села Хлопчиці, повіт Рудки. Хто би о ній знав, або вона сама, нехай зголоситься до: 150-7
НИКОЛАЙ МАКСИМОВИЧ ГАЛЬБЕР,
80-11 — 25th Ave.,
Jackson Heights, L. I., N. Y.

ПОШУКУЮ у важній справі свого шваґра Теодора Гловацького. Прошу Вас, Швагре, дайте про себе знати на понизшу адресу:
ЛЕОН НИКОЛИШИН, 152-4
716 Samuel St., Youngstown, O.

САМОТНИЙ пошукує старшої дівчини або молодої вдови у віці від 25 до 35 літ, може бути з одною дитиною, до заряду дому. Я маю 38 літ і свій власний бизнес. Ласкаві зголошення слати на адресу: 150-5
MARTIN KOVALIUK,
75 Madison Ave., New York City.

...sing the Family — The garden looks like an excuse for new clothes! — Fisher

